

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

**NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA**

Nauka dla społeczeństwa II - „Doskonałość naukowa”

Dofinansowanie ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki

Tytuł projektu: Oblicza stresu i samotności w kontekście wojennej migracji

Wartość projektu: 311 708,40 PLN

Wartość przyznanych środków: 311 708,40 PLN

Kierownik projektu: dr Beata Skwarek, prof. CW

Streszczenie: Zbrojny atak Rosji na Ukrainę doprowadziła do złożonej sytuacji humanitarnej, która dotknęła wszystkie grupy ludności – głównie kobiety i dzieci, ale też osoby starsze oraz o ograniczonej sprawności ruchowej, zmuszone porzucić swoje domy w poszukiwaniu bardziej bezpiecznego miejsca życia. Pomimo intensywnie podejmowanych działań mających na celu zapewnienie im wsparcia, ochrony i godnej egzystencji, sytuacja wojennych uchodźców jest niezwykle trudna. Zmagania z traumą wojenną, rozłąką z rodziną, utratę najbliższych osób i życiowego dorobku, potęguje szereg czynników i pojawiających się zagrożeń w nowych środowiskach życia, w tym m.in.: problemy na rynku pracy i mieszkaniowym, edukacyjne, komunikacyjne, integracyjne, które mogą wpływać na dobrostan psychiczny i zachowanie jednostek. W obliczu tych trudnych sytuacji i wydarzeń, pojawiających się trudnych życiowych wyborów (a za takie należy uznać zmianę środowiska zamieszkania w wyniku toczącej się wojny), bez wątpienia psychospołeczne funkcjonowanie uchodźców wojennych może wywoływać poczucie wyobcowania, silny stres i samotność, a umiejętność radzenia sobie z tymi stanami silnie wpływa na zdrowie somatyczne i psychiczne oraz zachowanie.

Projekt ma na celu pozyskanie wiedzy na temat doznawanego poczucia samotności i strategii radzenia sobie ze stresem wśród uchodźców wojennych. Istotnym elementem badań będzie dokonanie charakterystyki zachodzących zależności pomiędzy (prezentowaną) odczuwaną samotnością globalną oraz jej trzema aspektami (komponentami) o charakterze emocjonalnym, społecznym i egzystencjalnym a strategią radzenia sobie przez respondentów ze stresem w obliczu różnych sytuacji osobistych oraz przystosowawczych zmian, które mogą mieć długotrwałe i dalekosiężne konsekwencje społeczno-gospodarcze dla dalszego psychospołecznego funkcjonowania jednostki w różnych obszarach życia. Realizacja projektu zakłada przeprowadzenie badań porównawczych obejmujących grupy uchodźców z miast: Legnica i Kraków (Polska) oraz Drohobycz i Równe (Ukraina), przy zastosowaniu Skali Badania Samotności (SBS) autorstwa Z. Dołęgi oraz Kwestionariusza Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych (CISS N.S. Endlera, J.D.A. Parkera) w polskiej adaptacji P. Szczepanika, J. Strelaua, K. Wrześniewskiego oraz autorskiej ankiety pozwalającej na zebranie obszernych informacji dotyczących wybranych czynników – cech społeczno-demograficznych charakteryzujących ankietowanych. Wyniki badań zostaną przedstawione w artykułach, podczas konferencji międzynarodowej oraz w końcowym raporcie. Rezultaty stanowiące wkład do badań nad samotnością i radzenia sobie ze stresem będą propozycją na przyszłość do prowadzenia badań w innych krajach. Ponadto będą też mogły być wykorzystane przy projektowaniu właściwej polityki wobec potrzeb i funkcjonowania uchodźców wojennych w różnych obszarach życia.

Projekt realizowany jest przez zespół badawczy z Collegium Witelona Uczelnia Państwowa, Państwowego Pedagogicznego Uniwersytetu im. Iwana Franki w Drohobycz, Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Równem i Krakowskiej Akademii Andrzeja F. Modrzewskiego w Krakowie.

„Projekt finansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Nauka dla Społeczeństwa II”

COLLEGIUM
WITELONA
Uczelnia Państwowa

Krakowska Akademia
Im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Реалізація проєкту «Обличчя стресу та самотності в контексті міграції під час війни»

Збройний напад росії на Україну призвів до складної гуманітарної ситуації, яка торкнулася усіх верств населення – особливо жінок і дітей, людей похилого віку та осіб з обмеженою мобільністю, які вимушено залишили свої домівки в обмін на безпечне місце проживання.

Становище переселенців надалі залишається вкрай складним, оскільки на них накладається низка психологічних проблем пов'язаних із травмою війни, питання з працевлаштуванням, житлом, освітою, комунікацією та інтеграцією. Зіткнувшись з цими життєвими перипетіями, переселенці ще тривалий час відчуватимуть сильний стрес, самотність та відчуження. Здатність справлятися з цими станами позитивно впливає на соматичне та психічне здоров'я, та поведінку.

Основна мета проєкту – отримання знань про всі вище перелічені почуття та віднаходження стратегічних методів задля їхнього подолання. Важливими елементами дослідження будуть характеристика взаємозв'язків між відчуттям глобальної самотності та трьома її компонентами емоційного, соціального та екзистенційного характеру. Проєкт передбачає проведення порівняльного дослідження з використанням Шкали самотності (SBS) авторства З. Доленги та Копінг-поведінки в стресових ситуаціях (CISS) (Н. Ендлер, Дж. Паркер) в польській адаптації П. Щепаніка, Й. Стрелау, К.Вжесневського та авторської анкети, котра дозволила зібрати широку інформацію щодо соціально-демографічних факторів респондентів. Отримані результати дослідження будуть представлені у статтях, під час міжнародної конференції та у фінальному звіті.

Проєкт здійснюється дослідницькою групою Державного закладу вищої освіти «Колегіум Вітелона» (Польща), керівник проєкту - д-р Беата Скварек, професор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Рівненського державного гуманітарного університету та Краківської академії імені Анджея Фрича Моджевського. Фінансування здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, виділених Міністерством освіти і науки Польщі в рамках програми "Наука для суспільства II".

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)